

Warszawa, 27-01-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.5001.1.2023.AMB

**Pan
Filip Nowak
Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia
ePUAP**

Szanowny Panie Prezesie,

na podstawie doniesień medialnych¹, powziąłem wiadomość o odmowie wykonania zabiegu przerywania ciąży w kilku szpitalach zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego, mimo zaistnienia ku temu przesłanek.

Jak wynika z informacji prasowych, czternastoletnia dziewczynka z niepełnosprawnością intelektualną miała zostać wykorzystana seksualnie przez swojego wujka, w wyniku czego zaszła w ciążę. Gdy ciąża wyszła na jaw, sprawa została zgłoszona organom ścigania, a dziewczynka uzyskała zaświadczenie prokuratora o zaistnieniu przesłanki warunkującej dopuszczalność terminacji ciąży, o której stanowi art. 4a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2022 r. poz. 1575). Czternastolatka wraz z ciotką podjęła próbę skorzystania z zabiegu aborcji w szpitalach zlokalizowanych w pobliżu ich miejsca zamieszkania, co skończyło się jednak niepowodzeniem z uwagi na powołanie się przez lekarzy na klauzulę sumienia. Dopiero w wyniku pomocy organizacji pozarządowej, czternastolatka skorzystała z zabiegu w jednym z warszawskich szpitali.

¹ https://miasta.tokfm.pl/miasta_tokfm/7,185056,29388545,lekarze-z-podlaskich-zpitali-mieli-odmowic-aborcji-14-letniej.html, dostęp: 25.01.2023 r.

Mając na uwadze fakt, że opisana wyżej sytuacja może wskazywać na naruszenie przez niektórych podlaskich świadczeniodawców postanowień umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie położnictwa i ginekologii, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa pacjentki do uzyskania świadczenia zdrowotnego, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w sprawie, w szczególności zaś o wskazanie, czy w ocenie Pana Prezesa zachodzą podstawy do przeprowadzenia kontroli realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie ginekologii i położnictwa przez świadczeniodawców z województwa podlaskiego.

Jednocześnie pragnę nadmienić, że w przeszłości Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził korespondencję z Ministrem Zdrowia wskazując, że instytucja klauzuli sumienia nie zwalnia państwa z obowiązku zagwarantowania efektywnego dostępu do możliwości skorzystania z zabiegu legalnej aborcji oraz postulował wprowadzenie stosownych zmian prawnych². Wówczas w odpowiedzi Minister Zdrowia wskazał m.in., że „[o]dmowa przez świadczeniodawcę realizującego umowę w zakresie położnictwoginekologia wykonania zabiegu przerwania ciąży w przypadkach określonych w ustawie, z równoczesnym niewskazaniem (przez tego świadczeniodawcę, tj. podmiot – a nie konkretnego lekarza) podmiotu leczniczego, gdzie kobieta ma możliwość skorzystania z dostępu do przedmiotowego świadczenia, jest sytuacją nieprawidłowego realizowania zawartej umowy. Na straży przestrzegania zobowiązań umownych wynikających z kontraktów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia stoi sam Fundusz”³.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

² <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-klauzula-sumienia-nie-zwalnia-panstwa-z-obowiazku-zagwarantowania-dostepu-do-legalnej-aborcji>, dostęp: 25.01.2023 r.

³ <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Odpowied%C5%BA%20MZ%2C%2020.07.2020%20.pdf>, dostęp: 25.01.2023 r.